

Katarzyna Krakowiak-Batka

7.3–14.6.2026

Kuratorka | Curator: Mirosława Bataży

Miejsce:
za betonową ścianą
z napisem MOCÁK,
od strony ul. Lipowej

Venue: behind the
concrete wall with the
inscription MOCÁK,
on Lipowa Street

Katarzyna Krakowiak-Batka, szkice do projektu
| sketches for the project,
2025, ołówek na papierze
| pencil on paper, courtesy
K. Krakowiak-Batka

Dillon Marsh, gniazda wiktaczy | sociable
weavers' nests, z cyklu | from the series
Assimilation

Podziękowania | With thanks to:
HELUKABEL Polska Sp. z o.o.,
Bożena Gargas, Marek Zaliwski,
Zbigniew Konieczek (NEWAG
S.A.), Jacek Chrzanowski (Desch
Sp. z o.o.), Marcin Filipowicz
(Spółdzielnia Inwalidów „POKÓJ”),
INELCOM Technology S.L

Ekologie współtworzenia

Odstona pierwsza: Gniazdo

Gniazdo to niepełna rzecz, a jednak pozwala nam marzyć o bezpieczeństwie.
Gaston Bachelard, *The Poetics of Space*, trans. M. Jolas, Beacon Press, Boston 1994, p. 104

[Artyści i zwierzęta] Wspólnie uwiłi nowy świat.
Filipa Ramos, *Animals*, Whitechapel Gallery, MIT Press, London – New York 2017, s. 12

Taka bliskość, jeśli byłaby odegrana w filmie, pokazałaby, jak to możliwe, że ludzie i zwierzęta mają tyle wspólnego. Cechą łązącą tak wiele istot żywych jest zdolność do odczuwania miłości, uczucia przyrodzonego stworzeniom, potrzeba więzi z tym, co jest poza nimi samymi. W tym samym czasie, w którym ludzie podjęli próbę odróżnienia się od innych istot, dostrzegli oni przejawy uczuć okazywanych przez zwierzęta, w tym miłości między ludźmi i innymi zwierzętami, a także między podobnymi zwierzętami.

Filipa Ramos, *Possible Love*, „Wild Papers”, no. 9, wildpapers.ch/wp-content/uploads/2024/01/WildPapers_9_Filipa-Ramos.pdf [data dostępu: 9.2.2026]

Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie MOCÁK ma przyjemność zaprezentować projekt inaugurujący nowy format w programie artystycznym instytucji. Jest to przedsięwzięcie procesualne, rozwijające się organicznie jako rezultat rocznej rezydencji artystki w muzeum. W trakcie rezydencji Katarzyna Krakowiak-Batka będzie pracować z architekturą budynku muzeum. Wyznaczona przez artystkę linia, symbolicznie przecinająca cały obiekt, rozpoczyna się od strony ulicy Lipowej, następnie prowadzi przez patio oraz Galerię Alfa, by zakończyć się w przestrzeniach zlokalizowanych od strony ulicy Ślusarskiej. Instalacja *Gniazdo* będzie pierwszą odstoną rezydencji, w której muzeum zostaje potraktowane jak organizm – zastana architektura, którą można nadpisywać, renegocjować i uzupełniać o nowe warstwy znaczeniowe. Krakowiak proponuje tu radykalne przesunięcie akcentów: z architektury rozumianej jako statyczna scenografia dla ludzkiego życia na architekturę pojmowaną jako aktywny, wrażliwy uczestnik relacji międzygatunkowych, społecznych i materialnych.

Generalistyczna natura wielu gatunków ptaków pozwala im na przystosowanie się do coraz bardziej antropogenicznych ekosystemów. Gatunki te znajdują nowe miejsca do gniazdowania w strukturach stworzonych przez człowieka i wykorzystują wyroby przemysłowe. Odkryto, że modraszki zakładały gniazda w pachotkach drogowych, mewy na antenach satelitarnych, a orły na masztach telefonii komórkowych. Podobnie z materiałami do budowy siedłisk – analiza miejskich gniazd wykazała, że nasiona roślin i mech zostały zastąpione materiałami izolacyjnymi i poliestrem, suche liście – plastikowymi i papierowymi torebkami, gałązki – plastikowymi stómkami, a cierniste gałęzie – kolcami do odstraszania ptaków.

Helen Jukes, *To Build a Nest*, 4.8.2025, Aeon, aeon.co/essays/in-a-changing-world-nests-remain-a-site-of-safety-and-nurture [data dostępu: 9.2.2026]

Inspiracją są gniazda afrykańskich gatunków ptaków tworzących złożone struktury – wielotonowe, wiszące miasta powstające dzięki zbiorowej pracy pokoleń zwierząt. Krakowiak-Batkę fascynuje to, jak w ekstremalnych warunkach klimatycznych rozwija się precyzyjny system termoregulacyjny i społeczny. W analizie tych ptasich strategii krystalizuje się autorska perspektywa artystki, definiująca architekturę nie jako rzecz („budynek”), lecz jako działanie: nieustanne splatanie, naprawianie, trwanie i adaptację. W obliczu wyczerpania się modernistycznych narracji o kontroli i indywidualnym autorstwie model ten jawi się jako system zdolny do samoregulacji. Krakowiak przenosi tę logikę na grunt sztuki, tworząc instalację, która – podobnie jak ptasie gniazda – jest „wielopokoleniowym” zapisem gestów. Forma przestrzenna staje się tu dowodem istnienia ecologies of togetherness – ekologii bycia razem, w której kształt schronienia wyłania się nie z wizji projektanta, lecz z dynamiki relacji. Abstrakcyjna teoria zyskuje fizyczny ciężar poprzez osadzenie projektu w specyfice lokalnej. W marcu, w pierwszej odstonie projektu, widzowie wejdą w przestrzeń „pergoli” MOCÁK-u – dotąd miejsca opuszczonego i pustego – nad którą powstanie *Gniazdo*. Będzie to doświadczenie zanurzenia w strukturze jednocześnie obcej i znajomej: utkanie z przemysłowych odpadów, a jednak naśladującej formy natury. Projekt wchodzi w dialog z tożsamością Zabłocia. Dzielnica ta była historycznie określana przez fabryki kabli i przemysł elektrotechniczny. Krakowiak sięga po odpady: odzyskane w procesie recyklingu przewody, otuliny i linki. W geście artystycznym ta przemysłowa materia zostaje odzyskana i przekształcona. *Gniazdo* „żywi się” aktywnością otoczenia, gęstniejąc i zmieniając swój charakter wraz ze zmianą pór roku. Instalacji będą towarzyszyć działania performatywne zaprojektowane przez artystkę.

Można powiedzieć, że ta wielka szczelina, która pojawia się w praktyce artystycznej, jest podobna do spontanicznego tworzenia narządów. Wyobraź sobie, że wszyscy, którzy pracują w podobny sposób, są w stanie potączyć się i zsynchronizować ze sobą w nieświadomy sposób. To zsynchronizowanie praktyki artystycznej na całym świecie nazywam organami.

Chus Martinez, w: *Worlding Ecologies: Art, Science and Activism Towards Climate Justice*, ed. N.J. Lekkerkerk, E. Burgering, Valiz, Radius – Amsterdam – Delft 2024, s. 89

Druga odstona projektu, *Oranżeria*, przeniesie uwagę z monumentalnej struktury zawieszanej przed muzeum ku procesom wzrostu, regeneracji i współistnienia zakorzenionego w życiu roślinnym. Zielone patio Galerii Alfa MOCÁK-u zostanie czasowo przekształcone w oranżerię – półotwarte środowisko, które funkcjonuje jako miejsce wytchnienia, uważnej obserwacji i nieantropocentrycznych relacji.

Katarzyna Krakowiak-Batka w trakcie montażu instalacji
Gniazdo | Katarzyna Krakowiak-Batka during assembly
if the installation Nest, 2025, MOCÁK, fot. | photo:
R. Sosin (powyżej | above), J. Krzyżków (na odwrocie |
on the back)

SPONSORZY INSTALACJI GNIAZDO KATARZYNY KRAKOWIAK-BATKA
SPONSORS OF THE INSTALLATION NEST BY KATARZYN KRAKOWIAK-BATKA

REMUNDIS®
WORKING FOR THE FUTURE

ELECTRO-SYSTEM
ORGANIZACJA ODZYSKU SEIE S.A.

Ecologies of Togetherness

Act One: Nest

A nest is a precarious thing, and yet it sets us to daydreaming of security.
Gaston Bachelard, *The Poetics of Space*, trans. M. Jolas, Beacon Press, Boston 1994, p. 104

Together, they [artists and animals] have woven a new world.
Filipa Ramos, *Animals*, Whitechapel Gallery, MIT Press, London – New York 2017, p. 12

Such closeness, if enacted in the film, would show how humans and animals share so much. A common feature to many living beings is love, a creaturely feeling, a drive for togetherness with what is outside the self. At the same time that people have attempted to differentiate themselves from other beings, they have also recognized the expressions and manifestations of animal affect, even love both between themselves and other animals and between similar animals.

Filipa Ramos, *Possible Love*, „Wild Papers”, no. 9, wildpapers.ch/wp-content/uploads/2024/01/WildPapers_9_Filipa-Ramos.pdf [accessed: 9 Feb 2026]

MOCÁK The Museum of Contemporary Art in Kraków is pleased to present a project inaugurating a new format in the institution’s artistic programme. It is an ongoing undertaking, developing organically thanks to the artist’s year-long residency at the museum. During her residency, Katarzyna Krakowiak-Batka will be working with the architecture of the museum building. A line designated by the artist, symbolically cutting across the entire building, will begin on Lipowa Street, then lead through the patio and the Alfa Gallery, finishing in the spaces located at the Ślusarska Street end. The *Nest* installation will be the first instalment of a residency in which the museum is treated as an organism – existing architecture that can be overwritten, renegotiated and supplemented with new layers of meaning. Krakowiak proposes a radical shift in emphasis: from architecture understood as a static backdrop for human life to architecture understood as an active, sensitive participant in interspecies, social and material relationships.

The generalist approach of many bird species means they’ve adapted well to increasingly anthropogenic environments, finding new nesting sites in humanmade structures, and making use of manufactured materials. Blue tits have been found nesting in traffic cones; seagulls on satellite dishes; eagles atop mobile phone masts. So too with nesting materials, where dissections of urban nests have revealed plant seeds and mosses swapped for insulation materials and polyester; dry leaves for plastic and paper bags; sticks for plastic straws; thorny branches for anti-bird spikes.

Helen Jukes, *To Build a Nest*, 4.8.2025, Aeon, aeon.co/essays/in-a-changing-world-nests-remain-a-site-of-safety-and-nurture [accessed: 9 Feb 2026]

The artist was inspired by the nests of African bird species that create complex structures – multi-tonne, hanging cities that come into being through the collective work of generations of animals. Krakowiak-Batka is fascinated by how a precise thermoregulatory and social system develops in extreme climatic conditions.

The artist’s unique perspective crystallised in her analysis of these bird strategies, coming to define architecture not as a thing – ‘a building’ – but as an action: constant weaving, repairing, enduring and adapting. In the face of the exhaustion of modernist narratives about control and individual authorship, this model appears as a system capable of self-regulation. Krakowiak transfers this logic to the field of art, creating an installation which, like the bird nests, is a ‘multigenerational’ record of gestures. Here, spatial form becomes proof of the existence of ecologies of togetherness, in which the shape of shelter arises not from the designer’s vision, but from the dynamics of relationships.

The abstract theory gains physical weight by embedding the project in the local context. In March, in the first stage of the project, viewers will enter the space of MOCÁK’s ‘pergola’ – hitherto an abandoned and empty place – above which the *Nest* will be built.

It will be an experience of immersion in a structure that is both foreign and familiar: woven from industrial waste, yet imitating the forms of nature. The project takes up a dialogue with the identity of Zabłocie. This district was historically defined by cable factories and the electrical engineering industry. Krakowiak uses industrial waste materials: cables, insulation and nylon cords recovered through recycling. Through an artistic gesture, this industrial material is recovered and transformed. The *Nest* ‘feeds’ on the activity of its surroundings, becoming denser and evolving with the changing seasons. The installation will be accompanied by performative activities designed by the artist.

We could say that this great aperture happening within artistic practice is similar to the spontaneous creation of an organ. Imagine it as if all those working in similar terms are able to connect and synch with each other in an unconscious way. This synching of art practice worldwide is what I call the organ.

Chus Martinez, in: *Worlding Ecologies: Art, Science and Activism Towards Climate Justice*, ed. N.J. Lekkerkerk, E. Burgering, Valiz, Radius – Amsterdam – Delft 2024, p. 89

Act two of the project, *Orangery*, will shift attention from the monumental structure suspended in front of the museum to the processes of growth, regeneration and coexistence rooted in plant life. The green patio of MOCÁK’s Alfa Gallery will be temporarily transformed into an orangery – a semi-open environment that functions as a place of respite, mindful observation and non-anthropocentric relationships. Act three of the project – *Galleries (Transition Spaces)* – will shift attention from matter and growth to the experience of flow, movement and mindful presence.

Katarzyna Krakowiak-Batka (b. 1980) – the artist creates sculptures, performances, objects, compositions and sound installations that explore the languages used to describe architecture. She obtained her doctorate at the Academy of Fine Arts in Warsaw and her post doctoral degree at the Academy of Fine Arts in Gdańsk. Her goal is to generate acoustic environments that allow viewers/listeners to become part of the artwork and encounter architecture on the level of sound. Exploring the boundaries of architecture, she builds large-scale installations based on architectural structures.

MUZEUM
SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ
W KRAKOWIE

MOCÁK

MUSEUM
OF CONTEMPORARY ART
IN KRAKÓW

MECENAS MUZEUM
MUSEUM PATRON

STRABAG
WORK ON PROGRESS

PATRONI MEDIALNI
MEDIA PATRONS

Wyszeździ **chilizet** **WUJ** **MINT** **SZUM** **DailyArt** **Kraków Culture** **AB**

WSPÓŁORGANIZATOR PROGRAMU
GOŚCINOŚCI I DZIAŁAŃ LOKALNYCH
CO-ORGANISER OF THE HOSPITALITY
PROGRAMME AND LOCAL INITIATIVES

SAO **|S|A|O|MIAS|O|P|R|O|J|E|K|T|**

PARTNER HOTELOWY
HOTEL PARTNER

TRIBE

PATRON GALERII RE
RE GALLERY PATRON

RE-Bau

MUZEUM SZTUKI WSPÓŁCZESNEJ W KRAKOWIE MOCÁK – INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA
MOCÁK THE MUSEUM OF CONTEMPORARY ART IN KRAKÓW – A CULTURAL INSTITUTION OF THE CITY OF KRAKÓW

